

Emilie Claeys

Overspel wordt buitenspel

1855 - 1943

't Es nie te geluuve, madam. 't Es een echte schand.

Het maandblad De Vrouw is op de katholieke index van verboden lectuur gezwierd. Een feministisch maandblad verboden lectuur? En dat alleen voor enkele artikels over geboortebepanking en voorbehoedsmiddelen, ondertekend door Nellie en Lilian.

Neen, Lilian is niet haar echte naam. Ze heet Emilie, Emilie Claeys. Geboren in een typisch Gents arbeidersgezin. Arm en veel kinderen. Als vader sterft, gaat Emilie 'dienen' bij twee dames uit de bourgeoisie. Ze leert er deftige manieren en krijgt er twee dochters. Hun vader? Getrouwd, mevrouw. En bovendien uit de burgerij. Zijn familie is verbijsierd. Een vrouw uit de *basse classe*? *Impossible!*

Binnen de kortste keren staat Emilie er alleen voor. En dat in een periode waarin de vrouw nog altijd geen stemrecht heeft en bovendien financieel helemaal afhankelijk van haar man is. Het maakt haar woedend maar ook strijdvaardig. Ze weet meteen waarvoor ze vanaf dan wil strijden: voor het recht om te stemmen, het recht op arbeid, het recht op economische onafhankelijkheid. Voor elke vrouw.

Dan leert Emilie de BWP, *de Belgische Werkliedenpartij*, kennen: de ideale springplank om haar levensdoel te bereiken. Vrij vlug, in 1891 al, richt ze de Socialistische Propagandaclub voor vrouwen op waar ze onder meer campagne voert voor vrouwenstemrecht. Dat ze voorzitter wordt, ligt voor de hand. Als eerste en enige vrouw wordt ze opgenomen

De Gentse socialiste in een pamflet over emancipatie: 'Neven de man vervullen we onze plichten. Nevens hem eischen we onze rechten.'

in de *Landelijke Raad* en vertegenwoordigt ze Vlaanderen op het *Internationaal Socialistische Arbeiderscongres* in Zurich. Ze leert er Nellie Kol kennen, zielsverwante en vriendin voor het leven. Samen met Nellie richt Emilie de *Hollandsch-*

Fotobron: ????

Vlaamsche Vrouwenbond op. In hun tijdschrift *Vrouw* en in diverse pamfletten willen ze de vrouw grondig informeren over alles wat met hun vrouw-zijn te maken heeft. Over geboortebepanking en voorbehoedsmiddelen bijvoorbeeld. En over de valkuilen van het huwelijk. Maar de Kerk staat op haar achterste poten...

Tot spijt van wie het benijdt, wordt Claeys in 1893 verantwoordelijke uitgeefster van de socialistische krant *Vooruit*. Maar de partijleiding is haar liever kwijt dan rijk: die Emilie is een concurrente voor de man op de arbeidsmarkt. Als Emilie in bed met een getrouwde man betrapt wordt, heeft de partij een troef in handen: overspel wordt buitenspel. Ook de krant kan niet anders dan haar ontslaan. En weer staat Emilie alleen. In alle stilte werkt ze nog een tijd voor het Leger des Heils. Ze sterft zoals haar leven begon: in armoede.

Het stemrecht voor vrouwen wordt pas in 1948 een feit.